

## **Suomenkielisen perusopetuksen tulosityksikkö**

### **KÄYTTÖSUUNNITELMA VUODELLE 2024**

Suomenkielisen perusopetuksen tulosityksikkö järjestää lapsille ja nuorille oppilaslähtöistä, korkeatasoista ja alueellisesti yhdenvertaista perusopetusta. Toiminnan lähtökohtana on koulutuksellinen tasa-arvo sekä lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen. Tulosityksikkö toimii yhteistyössä varhaiskasvatuksen ja toisen asteen toimijoiden kanssa.

#### **KÄYTTÖSUUNNITELMA TOIMINTA-ALUEITTAIN**

Perusopetus ennakoitaan kasvavan lukuvuodeksi 2024–2025 hieman, ja kasvu muodostuu pääasiassa yläkouluikäisistä. Esiopetuksen ja alakouluikäisten määrän ennakoitaan pienenevän. Monikielisten oppilaiden osuus kasvaa edelleen. Perusopetusryhmät muodostetaan siten, että pääsääntöisesti luokilla 1–2 on enintään 25 ja luokilla 3–6 enintään 32 oppilasta. Luokilla 7–9 ryhmäkoko on pääsääntöisesti enintään 24 oppilasta.

Suomenkielisissä peruskouluissa opiskelee lukuvuonna 2023–2024 yhteensä 30 907 oppilasta (tilanne 20.9.2023), mikä on 288 oppilasta, eli 0,9 % enemmän kuin vuotta aiemmin.

Syrjäytymisen ehkäisemiseksi järjestetään joustavaa perusopetusta (JOPO) Karakallion koulussa. Työelämäpainotteista opetusta (TEPPO) järjestetään arviolta 16 koulussa.

#### **Johtaminen**

Peruskoulujen johtamista vahvistetaan kuudella uudella virka-apulaisrehtorivakanssilla 1.8.2024 alkaen. Tulosityksikön johtoryhmän toimintaa selkiytetään ja kehitetään ja vuoropuhelua johdon ja koulujen välillä lisätään.

#### **Opiskeluhoolto**

Opiskeluhoollon kuraattorit, psykologit ja terapeutit siirtyivät Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen palvelukseen 1.1.2023 alkaen ja hyvinvointialue vastaa siis jatkossa näistä lakisääteisistä palveluista. Opiskeluhoiltoa toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä koko oppilaitosyhteisöä tukevana yhteisöllisenä opiskeluhoiltona. Lisäksi oppilaalla ja opiskelijalla on oikeus yksilökohtaiseen opiskeluhoiltoon ja opiskeluhoollon palveluihin. Opiskeluhoiltoa toteutetaan yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa siten, että opiskeluhoilosta muodostuu toimiva ja eheä kokonaisuus. Alkuvuoden aikana sovitaan tarvittavista yhteistyörakenteista hyvinvointialueen kanssa.

#### **Tieto- ja viestintätekniikka**

Tehtäväalueelle sisältyvät tulosityksikön tieto- ja viestintätekniikan määrärahat. Määräraha sisältää peruskoulujen tietoliikenne-, ylläpito- ja tukipalvelukustannukset, tietotekniikkalaitteiden ja opetustilojen esitystekniikan leasing-vuokrat sekä asennuskulut, tietojärjestelmien kustannukset sekä pienkehittämisen sekä opetushenkilöstön täydennyskoulutuksesta aiheutuvat kustannukset.

Esiopetuksen oppilaisen osalta noudatetaan koulujen esiopetusyksiköissä jatkossa samaa laitelinjausta kuin Suvan esiopetusyksiköissä. Perusopetuksen oppilaiden käytössä olevia laitteita uusitaan arviolta 2 300 päätelaitetta vuoden 2024 aikana. Lisäksi on tunnistettu koulujen

pedagogisiin erityistarpeisiin tarvittavia koneita, joiden osalta määrä lisätään vielä laitelinjauksiin. Opettajien kannettavien ja AV-laitteiden osalta uusitaan rikkoutuneet.

Koulujen toimintakulttuuria ja opetushenkilöstön osaamista kehitetään opetussuunnitelmien mukaisesti ja käyttöön otettujen pilvipalveluiden pedagogista käyttöä kehitetään. Rehtoreiden ICT-osaamista kehitetään. Tuetaan kieli- ja kulttuuriryhmien oppilaiden ICT-käyttömahdollisuuksia. Monitorin tiloissa esitellään oppimistekniikkaan liittyviä ratkaisuja. Kehittämishankkeet on kerrottu perusopetuksen kehittämisen yhteydessä. Digitaalisuus on mukana kaikessa toiminnassa ja toiminnan kehittämisessä.

## **Koulukuljetukset**

Suomenkielisen perusopetuksen oppilaista 2.094 oppilasta (v. 2022: 2.800 v.2023: 2.528) oli kuljetusetuuksien piirissä. 1.769 oppilasta (v. 2022: 2.049) on saanut koululaismatkakortin ja näistä 1.503 oppilasta (v. 2022: 1.091 ja v. 2023 1.002) on saanut koululaismatkakortin koulujen väistöistä aiheutuvasta syystä. 680 oppilaan (v. 2022: 751, v. 2023: 759) kuljetus on järjestetty tilauskuljetuksena (taksi).

## **Perusopetuksen toiminnan kehittäminen**

Suomenkielinen perusopetus on mukana monissa Opetushallituksen sekä opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamissa opetuksen kehittämishankkeissa. Sisällöllisten kehittämishankkeiden tehtävä on tukea opettajien ja kouluyksiköiden johtajien osaamista voimassa olevan opetussuunnitelman toteuttamisessa nopeasti muuttuvassa toimintaympäristössä.

Vuonna 2024 käynnissä ovat seuraavat hankkeet, joihin on saatu valtionavustusta:

- Opetus- ja kulttuuriministeriön COVID-19- ja tasa-arvoavustukset
- Sitouttavan koulu yhteistyön pilotti
- Rinnekodin koulun Elmeri-toiminta
- JEPE-hanke, joustavan esi- ja perusopetuksen pilotointi
- Meliora - Maahanmuuttotaustaisten yläkoululaisten opetuksen ja osallisuuden kehittäminen
- Yhteisöllisen opiskeluhuollon vahvistaminen ja kehittäminen vuonna 2024
- Myötätuulta ja turbulenssia Espoon perusopetuksen ilmasto- ja kestävyyskasvatukseen
- Liikunnasta iloa ja hyvinvointia espoolaisille yläkouluille
- Oma lähiö – paras lähiö! -jatko hanke
- Uudet lukutaidot - Digi-Ilo

Espoon kaupunki on saanut valtionavustusta esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen. Suomenkielisessä perusopetuksessa tätä on käytettävissä vuonna 2024 3,5 milj. euroa. Koulutuksen järjestäjän omarahoitusosuus on 20 %. Valtionavustus on tarkoitettu esi- ja perusopetuksen toimintakulttuurin muutoksen, inklusion, oppimisen ja hyvinvoinnin, tasa-arvoisuuden, yhdenvertaisuuden, vuorovaikutuksen ja lähikouluperiaatteen vahvistamiseen sekä oppilaan opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömään ja riittävän varhaiseen tukeen. Avustuksella tuetaan pysyvien toimintamallien, rakenteiden ja käytänteiden kehittämistä tukemalla opetuksen järjestäjien mahdollisuuksia palkata ensisijaisesti opettajia ja avustajia sellaisten esi- ja perusopetuksen opetusryhmien joustavaksi muodostamiseksi, joissa tehostetun tuen (oppilaalle on tehty perusopetuslain 16a §:n mukainen oppimissuunnitelma) tai erityisen tuen (oppilaalle tehty perusopetuslain 17 §:n mukainen kirjallinen päätös) piirissä olevan

oppilaan/oppilaiden opetus järjestetään osittain tai kokonaan yleisopetuksessa tai joissa on erikoissairaanhoidon piirissä olevia oppilaita.

## **Kieli- ja kulttuuriryhmien sekä kansainvälinen opetus**

Suomenkielisessä perusopetuksessa 2024 alussa 10.490 monikielistä oppilasta (v. 2022: 7.123 v. 2023: 9.640). Suomea toisena kielenä opiskelee 8.020 oppilasta (v. 2022: 7.151).

Oman äidinkielen opetukseen osallistuu vuoden 2024 alussa 4.388 (v. 2022: 5.341; v. 2023: 4.737) oppilasta, 349 vähemmän kuin vuonna 2023. Opetusryhmissä on keskimäärin 16 oppilasta. Oman äidinkielen opetus pyritään järjestämään, mikäli vähintään 12 oppilasta ilmoittautuu opiskelemaan samaa kieltä. Myös lukiossa tarjotaan oman äidinkielen kursseja lukiolinjan toimesta. Oman äidinkielen opetukseen haetaan valtionavustusta. Monikieliset oppilaat tuovat mukanaan myös katsomusaineiden kirjon. Monikulttuuriset opetuspalvelut järjestävät lukuvuonna 2023–2024 opetusta kuudessa eri vähemmistöuskonnossa. Nämä ovat islam, ortodoksinen uskonto, katolinen uskonto, krishna-liike, juutalainen uskonto ja buddhalainen uskonto. Oppilasmäärä on kasvanut tasaisesti vuosien aikana. Lukuvuonna 2023–2024 vähemmistöuskontojen opetukseen osallistuu helmikuussa tarkasteltuna 4817 oppilasta, 474 oppilasta enemmän kuin lukuvuonna 2022–2023.

Ryhmämuotoiseen perusopetukseen valmistavaan opetukseen osallistuu vuoden 2024 alussa 547 oppilasta. Vuoden 2024 alussa Espoon peruskouluissa toimii 61 perusopetukseen valmistavan opetuksen luokkaa (v. 2023: 63). Esi- ja alkuopetuksen oppilaille valmistavaa opetusta annetaan myös inklusiivisesti yleisopetuksen luokilla ja esiopetuksessa. Inklusiivisessa valmistavassa opetuksessa opiskelee vuoden 2024 alussa yhteensä 220 oppilasta, joista 106 opiskelee perusopetuksessa ja 114 esiopetuksessa suomenkielisen perusopetuksen esiopetusyksiköissä. Valmistavaan opetukseen saadaan erillinen valtionosuus.

## **Iltapäivätoiminta**

Iltapäivätoiminta järjestetään koulujen tiloissa. Iltapäivätoiminnan palveluntuottajat saavat koulujen tilat käyttöönsä korvauksetta.

Lukuvuonna 2023–2024 iltapäivätoimintaa järjestetään 4.525 oppilaalle, joista 2.572 (57 %) on 1. luokan oppilaita, 1.881 (42 %) 2. luokan oppilaita ja 72 (1 %) ylempien vuosiluokkien erityisoppilaita (tammikuun 2024 tilanne). Iltapäivätoiminnan osallistujamäärä on kasvanut noin 200 oppilaalla lukuvuodesta 2022–2023.

Lukuvuonna 2023–2024 kokoaikaisesta iltapäivätoiminnasta peritään asiakasmaksuna 150 euroa kuukaudessa ja osa-aikaisesta iltapäivätoiminnasta 90 euroa kuukaudessa. Kokoaikaista iltapäivätoimintaa järjestetään kello 12–17 ja osa-aikaista iltapäivätoimintaa kello 12–15.

Iltapäivätoiminnan asiakasperheiden on mahdollista hakea asiakasmaksuista huojennusta. Iltapäivätoiminnan asiakasmaksun puolittamista tai perimättä jättämistä koskeva päätös tehdään perheeseen ja perheen hakemuksessaan ilmoittamien tulojen perusteella. Asiakasmaksuhuojennuksia on myönnetty tammikuun 2024 loppuun mennessä lukuvuodelle 2023–2024 yhteensä noin 314 270 euroa, 650 perheelle. Asiakasmaksuhuojennuksia saaneiden perheiden määrä on kasvanut lukuvuoden aikana 115 perheellä, eli kasvua huojennuksia saaneiden määrässä on noin 17 % ja huojennuksiin käytetyissä euroissa lisäkustannus on noin 85 000 euroa.

Suomenkielinen perusopetus toteuttaa Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen Vammaispalveluiden järjestämistä kuuluvalle kehitysvammaisten ja autististen lasten loma-ajan hoidon kesä-, syys-, joului- ja talvilomalla klo 8.00–16.00. Aamu- ja iltapäivähoitoa toteutetaan lukuvuoden koulupäivinä aamulla klo 7.30 alkaen ja iltapäivällä klo 16.30 asti. Lukuvuoden 2023–2024 aamu- ja iltapäivähoitoon osallistuu noin 276 lasta (2022–2023 257 lasta). Lomahoitoon osallistuu lomasta riippuen 127–172 lasta (2022–2023 120–175 lasta). Kustannukset laskutetaan Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen Vammaispalveluilta.

## Erityinen tuki perusopetuksessa

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määritellään oppimisen ja koulunkäynnin kolmiportainen tuki. Tuen tasot ovat yleinen, tehostettu ja erityinen tuki. Tuen tarve havaittaessa oppilaalla on oikeus saada välitöntä tukea. Ennen erityistä tukea tarjotaan suunnitelmallisesti yleistä ja tehostettua tukea.

Opetuksen ja tuen järjestämisessä huomioidaan sekä yksittäisen oppilaan, että opetusryhmän tarpeet ja vahvuudet. Koulun toimintatapoja, opetusjärjestelyjä ja oppimisympäristöjä arvioidaan oppilaiden tarpeiden perusteella, ja tarvittaessa tehdään muutoksia pedagogisiin ratkaisuihin ja koulun sisäisen toimintakulttuurin rakenteisiin. Erityinen tuki järjestetään ensisijaisesti oppilaan omassa lähikoulussa integroituna tai koulukohtaisessa erityisluokassa, mutta tarvittaessa oppilaalle voidaan hakea myös alueellista tai kaupunkitasoista erityisluokkamutoista opetusta. Erityisen tuen tarve arvioidaan säännöllisesti, kuitenkin viimeistään toisen vuosiluokan päättyessä sekä ennen siirtymistä seitsemännelle vuosiluokalle.

Tehostettua tukea annettiin suomenkielisessä perusopetuksessa 4653 oppilaalle (15,05 % perusopetuksen oppilasmäärästä). Edelliseen vuoteen verrattuna tehostetun tuen oppilaiden suhteellinen osuus nousi hieman (14,9 %).

Erityisen tuen oppilaita oli 3083 oppilasta, mikä on 9,97 % perusopetuksen kokonaisoppilasmäärästä (2022 9,91 %). Erityisen tuen oppilaiden määrä kasvoi 49 oppilaalla edelliseen vuoteen verrattuna. Valtaosa erityisen tuen oppilaista opiskelee luokkamutoisessa erityisopetuksessa (1698). Uusia erityisluokkia on perustettu väestövastuumallin mukaan mahdollisimman lähelle oppilaan kotia ja vuoden 2023 alusta koulut ovat voineet perustaa myös omia koulukohtaisia erityisluokkia omille väestövastuuoppilailleen. Koulukohtaisilla erityisluokilla opiskelevien oppilaiden tilastollista lukumäärää ei valitettavasti juuri nyt ole saatavilla. Erityisen tuen oppilaista 1385 opiskelee erityisen tuen päätöksellä yleisopetuksen luokassa omassa lähikoulussaan (integroitu).

Erityinen tuki ja etenkin vaikeasti kehitysvammaisten opetus sitoo paljon avustavaa henkilökuntaa. Uhka- ja vaaratilanteet sekä avustavan henkilöstön sairauspoissaolot ovat korkeita vaativissa erityisopetusryhmissä. Avustajaintensiivisten erityisopetusryhmien avustajapalvelut hoidetaan pääsääntöisesti vakinaisen henkilö- kunnan avulla. Osaava vakituinen henkilöstö on tärkeä osa henkilöstön jaksamisessa. Määräaikaiset koulunkäyntiavustajapalvelut ostetaan Seure Henkilöstöpalvelut Oy:stä.

## Henkilöstö

Suomenkielisen perusopetuksen henkilöstömäärä pysyy suunnilleen ennallaan vuoden 2024 aikana. Määräaikaisen henkilöstön määrän ennakoitaan laskevan jonkin verran henkilöstöresurssien kokonaisvolyymista. Määräaikaisen henkilöstön määrän arviointia vaikeuttaa hankerahoitus, jonka suuruutta on vaikea arvioida, koska osassa hankkeita hankerahoituksen haku on vasta päättynyt tai vielä käynnistymässä eikä rahoituspäätöksiä ole vielä tullut. Henkilöstön resurssoinnin arvioinnissa hyödynnetään eläkepoistumaa. Vuokratyövoiman käyttöä vähennetään oman henkilöstön lisäämisellä. Henkilöstötilanne pysyy samantyyppisenä vuosien 2025–2026 aikana.

Vuodeksi 2024 tulosityksikköön perustettiin yhteensä 89 virkaa ja toimea ja tehtiin kuusi nimikemuutosta. Uusina virkoina ja toimina kaupunginhallitus perusti yhden rehtorin, kuusi virka-apulaisrehtorin, viisi erityisopettajan, viisi luokanopettajan, viisitoista kieli- ja kulttuuriryhmien, kolmekymmentä lehtorin virkaa, viisi opinto-ohjaajan virkaa ja kaksikymmentä erityiskoulunkäynninohjaajan toimea. Tämän lisäksi perustettiin yksi yhteisöohjaajan toimi tukemaan kouluissa kriisitilanteiden resurssina. Yhteisöohjaajan tehtävänä kuuluu toimia yhteisöllisen opiskeluhuollon ennaltaehkäisevänä sekä varhaisena tukena. Esiopettajan virkoja kuusi siirrettiin suomenkieliseen varhaiskasvatukseen. Uusilla viroilla ja toimilla pyritään vastaamaan yläkoululaisten määrän kasvuun Espoossa. Tämän lisäksi valmistavien ryhmien määrä on kasvanut vuoden 2023 aikana ja tämä huomioiden on perustettu lisää kieli- ja

kulttuuriryhmien opettajien virkoja. Uusilla viroilla pyritään ensisijaisesti vähentämään määräaikaista virkasuhteita. Erityiskoulunkäynninohjaajien toimien kasvattamisella pyritään vähentämään vuokratyövoiman käyttöä.

Tulosityksikön toiminnan ja henkilöstön kehittäminen perustuvat strategiaan, opetussuunnitelmiin ja tuloskortin tavoitteisiin. Toimintaympäristön muutoksiin vastataan kehittämällä osaamista seuraavilla painopistealueilla: linjajohdon ja rehtorien, johtamisen, vuorovaikutus ja tiimityöskentelytaitojen kehittäminen, osallisuutta tukevan toimintakulttuurin luominen, henkilöstön kieli- ja kulttuuritietoisuuden osaaminen ja monimuotoisuuden ymmärtäminen, yhteisöllisen oppilashuollon kehittäminen, digitalisaatio, oppilaantuntemus ja arvioinnin kehittäminen.

Suomenkielisen perusopetuksen henkilöstön osaamisen kehittämisen painopisteenä vuonna 2024 ovat kielitietoisuuden kehittäminen, digitalisaatio sekä kolmiportaiseen tukeen liittyvä osaaminen. Valmistaudumme osaamisen kehittämisen osalta myös DigiOnen käyttöönottoon.

## **Talous**

Suomenkielisen perusopetuksen tulosityksikön vuoden 2024 talousarvio on 363.312.000 euroa ja tulotavoite on 17.708.000 euroa. Määräraha sisältää vuoden 2024 palkankorotuksen 3 %. Kouluruokailuun on varauduttu ilmoitettuun hinnankorotukseen (8 %), uusien oppilaiden tarvikerahoihin on varauduttu (0,1 milj. euroa). Vuokrien 8,4 % korotuksiin on varattu 8,6 milj. euroa. Tieto- ja viestintätekniiikan määräraha on 0,2 milj. euroa. Perusopetuksen oppilasmäärän arvioidaan kasvavan 0,9 %. Alakoululaisten määrä pienenee, ja yläkoululaisten sekä monikielisten oppilaiden määrä kasvaa. Koulukohtaisten budjettien määrärahavaraus huomioi oppilasmäärän kasvun ja rakenteen muutokset sekä palkantarkistukset. Valmistavan opetuksen osalta käyttösuunnitelma on laadittu sen mukaan, että sen oppilasmäärä olisi samalla tasolla kuin syksyllä 2023. Mikäli määrä ylittyy tästä, tarvitaan budjetin tarkistus jonkin osavuosikatsauksen yhteydessä.

## **Investoinnit**

Suomenkielinen perusopetus pyrkii mahdollisimman tehokkaasti käyttämään palvelujen järjestämiseen jo olemassa olevia tiloja. Siirtokelpoisista ja epätarkoituksenmukaisista tiloista luovutaan mahdollisuuksien mukaan. Väistötiloihin kuljetukset ja muut tilapäismenot tuottavat perusopetukselle vuositasolla menoja noin 600 000 euroa. Vuonna 2024 valmistellaan Sunan koulun, Jupperin koulun, Laurinlahden koulun, Kurttilan koulun ja Postipuun koulun koulurakennushankkeita. Tiistilän koulun rakentaminen jatkuu kesään 2024 saakka. Kalajärven koulu valmistuu helmikuussa 2024, jolloin luovutaan Järvenperän koulun yhteydessä olleista siirtokelpoisista tiloista. Kilon koulu toimii uudessa koulurakennuksessa vuoden 2024 alusta. Luovutaan Päivänkehrän koulun Komeetan toimipisteen tiloista 1.8.2024 alkaen.

Suomenkielisten peruskoulujen ensikertaisen kalustamisen ja varustamisen määräraha sisältää sekä opetus- ja oppimisteknologian hankinnat että tilojen kalustamisen ja muun varustamisen. Vuodelle 2024 ensikertaiseen kalustamiseen ja varustamiseen on varattu yhteensä 2,185 milj. euroa.